

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๖๐๓/ ๙๖๒

กระทรวงพาณิชย์

๔๔/๑๐๐ ถ. นนทบุรี ๑

อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การเสนอชื่อผู้สมัครจากประเทศไทยเข้ารับการคัดเลือกสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ขององค์การการค้าโลก

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบประวัติส่วนตัวของ ดร. ธเนศ สุจารีกุล

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่อง การเสนอชื่อผู้สมัครจากประเทศไทยเข้ารับการคัดเลือกสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ขององค์การการค้าโลก มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

(๑) องค์กรอุทธรณ์ (Appellate Body) มีฐานะเป็นหน่วยงานถาวรภายใต้กลไกระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) มีหน้าที่ทบทวนคำตัดสินของคณะผู้พิจารณา (Panel) ที่ตัดสินกรณีพิพาททางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก WTO

(๒) องค์กรอุทธรณ์มีสมาชิกจำนวน ๗ คน และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี โดยสมาชิกขององค์กรอุทธรณ์ต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายและการค้าระหว่างประเทศ และไม่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลใด ซึ่งองค์กรระงับข้อพิพาทที่ประกอบด้วยประเทศสมาชิกทั้งหมดของ WTO จะคัดเลือกสมาชิกองค์กรอุทธรณ์โดยเห็นชอบด้วยฉันทามติ

(๓) สมาชิกองค์กรอุทธรณ์ Mr. Shotaro Oshima (ญี่ปุ่น) ได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๕ โดย Working Procedure for Appellate Body Review ข้อ ๑๔ กำหนดให้การลาออกของ Mr. Shotaro Oshima จะมีผลเมื่อครบเวลา ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ยื่นใบลาออก ซึ่งคือวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๕

(๔) องค์กรระงับข้อพิพาทของ WTO ได้กำหนดขั้นตอนในการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ที่จะว่างลงดังกล่าว โดยประเทศสมาชิกที่ประสงค์จะเสนอชื่อบุคคลเข้าร่วมการคัดเลือก จะต้องดำเนินการเสนอชื่อผู้สมัครต่อองค์กรระงับข้อพิพาทภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา...

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

(๑) กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ได้มีหนังสือสอบถามหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาเสนอบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสมัครรับคัดเลือกเป็นสมาชิกองค์กรอุทธรณ์แทนตำแหน่งที่จะว่างลง เพื่อเสนอชื่อเป็นผู้สมัครของไทยต่อองค์กรระงับข้อพิพาทต่อไป ซึ่งข้อ ๑๗ ของความตกลงว่าด้วยการระงับข้อพิพาท ภายใต้องค์การการค้าโลก กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ว่า จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ และเรื่องภายใต้ความตกลงต่าง ๆ ขององค์การการค้าโลก รวมถึงบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใด ๆ กับภาครัฐ (“The Appellate Body shall comprise persons of recognized authority, with demonstrated expertise in law, international trade and the subject matter of the covered agreements generally. They shall be unaffiliated with any government.”)

(๒) หน่วยงานที่ประสงค์เสนอชื่อบุคคลเข้ารับการพิจารณาคัดเลือกมี ๑ หน่วยงาน คือ กระทรวงการต่างประเทศ โดยเสนอ ดร. ธเนศ สุจารีกุล ผู้อำนวยการโครงการปริญญาโทด้านกฎหมายระหว่างประเทศและการทูต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ดังมีรายละเอียดประวัติและประสบการณ์ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทั่งปัจจุบัน ยังไม่มีผู้แทนจากประเทศไทยเข้าร่วมการคัดเลือกหรือดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ ดังนั้น การสรรหาผู้สมัครเพื่อเข้ารับตำแหน่งสมาชิกองค์กรอุทธรณ์แทนตำแหน่งที่จะว่างลงครั้งนี้ เป็นโอกาสอันดีที่ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายและการค้าระหว่างประเทศของไทยจะสมัครเข้ารับการพิจารณา และมีบทบาทในกลไกการระงับข้อพิพาทภายใต้ WTO ซึ่งมีความสำคัญมากในเวทีการค้าโลกปัจจุบัน

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

องค์กรระงับข้อพิพาทของ WTO ได้กำหนดขั้นตอนในการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ที่จะว่างลงดังกล่าว โดยประเทศสมาชิกจะต้องเสนอชื่อผู้สมัครภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ ดังนั้น กระทรวงพาณิชย์จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ต่อการเสนอชื่อ ดร. ธเนศ สุจารีกุล เป็นผู้สมัครของไทยในกระบวนการสรรหาผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ของ WTO ภายในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๕

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

- กระบวนการระงับข้อพิพาทเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการดำเนินการของกรอบการค้าพหุภาคีภายใต้องค์การการค้าโลก ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ความตกลงทางการค้าต่าง ๆ ที่มีผลผูกพันประเทศสมาชิกทั้งหมด ๑๕๓ ประเทศ โดยข้อมูลสถิติ ณ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ระบุว่า ประเทศสมาชิกนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทของ WTO แล้วทั้งสิ้นจำนวน ๔๓๔ กรณีพิพาท โดยประเทศไทยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าวรวมทั้งสิ้น ๖๑ กรณีพิพาท แบ่งเป็นการเข้าร่วมในฐานะประเทศผู้ฟ้อง (Complainant) ๑๓ กรณีพิพาท ในฐานะประเทศผู้ถูกฟ้อง (Respondent) ๓ กรณีพิพาท และในฐานะประเทศฝ่ายที่สาม (Third party) ๕๕ กรณีพิพาท

- การพิจารณากรณีพิพาทระหว่างประเทศสมาชิก สามารถดำเนินการโดยเสนอเรื่องให้องค์กรระงับข้อพิพาทพิจารณา โดยมีกระบวนการพิจารณา ๒ ลำดับชั้น กล่าวคือ (๑) การพิจารณาโดยคณะผู้พิจารณา (Panel) ในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ระบุในคำฟ้อง ซึ่งจะสรุปเป็นรายงานความเห็นว่าการพิพาทดังกล่าวขัดแย้งกับพันธกรณีภายใต้ WTO หรือไม่ และ (๒) ประเทศคู่พิพาทที่ไม่เห็นด้วยกับคำตัดสินของคณะผู้พิจารณา อาจยื่นอุทธรณ์เฉพาะประเด็นข้อกฎหมายต่อองค์กรอุทธรณ์ของ WTO โดยองค์กรอุทธรณ์มีอำนาจในการวินิจฉัยยืน (Uphold) แก้ไข (Modify) หรือพิพากษากลับ (Reverse) คำวินิจฉัยของคณะผู้พิจารณา ทั้งนี้ คำวินิจฉัยขององค์กรอุทธรณ์ถือว่ากรณีพิพาทถึงที่สุด และมีผลผูกพันทางกฎหมายต่อคู่พิพาท เว้นแต่องค์กรระงับข้อพิพาทจะมีฉันทามติไม่รับรายงานวินิจฉัยขององค์กรอุทธรณ์ ซึ่งยังไม่เคยปรากฏนับตั้งแต่มีการก่อตั้งองค์การการค้าโลกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘

- องค์กรอุทธรณ์มีฐานะเป็นหน่วยงานถาวรภายใต้กลไกระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก มีสมาชิกจำนวน ๗ คน และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี โดยสมาชิกขององค์กรอุทธรณ์ต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายและการค้าระหว่างประเทศ และไม่มี ความเกี่ยวข้องกับรัฐบาลใด ทั้งนี้ ปัจจุบันสมาชิกขององค์กรอุทธรณ์ประกอบด้วย Ms. Lilia R Bautista (ฟิลิปปินส์) Mr. Peter Van den Bossche (เบลเยียม) Mr. Ricardo Ramirez-Hernández (เม็กซิโก) Ms. Jennifer Hillman (สหรัฐอเมริกา) Mr. David Unterhalter (แอฟริกาใต้) Ms. Yuejiao Zhang (จีน) และ Mr. Shotaro Oshima (ญี่ปุ่น)

- สมาชิกองค์กรอุทธรณ์ Mr. Shotaro Oshima (ญี่ปุ่น) ได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๕ โดย Working Procedure for Appellate Body Review ข้อ ๑๔ กำหนดให้การลาออกของ Mr. Shotaro Oshima จะมีผลเมื่อครบเวลา ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ยื่นใบลาออก ซึ่งคือวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๕

- องค์กรระงับข้อพิพาทของ WTO ได้กำหนดขั้นตอนในการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ที่จะว่างลงดังกล่าว โดยประเทศสมาชิกจะต้องเสนอชื่อผู้สมัครภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ และคณะกรรมการคัดเลือกที่ได้รับการแต่งตั้งโดยองค์กรระงับข้อพิพาทของ WTO จะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้สมัครและรับฟังความคิดเห็นของประเทศสมาชิกในเดือนเมษายน และพฤษภาคม ๒๕๕๕ ตามลำดับ และเสนอชื่อแนะนำต่อองค์กรระงับข้อพิพาทของ WTO ภายในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เพื่อที่องค์กรระงับข้อพิพาทจะตัดสินคัดเลือกผู้สมัครในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

๖. ผลกระทบ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงพาณิชย์ได้รับความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการเสนอชื่อ
ดร. ธเนศ สุจารีกุล เป็นผู้สมัครไทยเข้ารับการคัดเลือกเป็นสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ ดังนี้

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
กระทรวงการต่างประเทศ	✓	-	เสนอ ดร. ธเนศฯ เข้ารับการคัดเลือก
กระทรวงยุติธรรม	✓	-	ไม่ขัดข้อง
สำนักงานอัยการสูงสุด	✓	-	ไม่ขัดข้อง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	✓	-	ไม่ขัดข้อง
สำนักงานศาลยุติธรรม	✓	-	ไม่ขัดข้อง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	✓	-	ไม่ขัดข้อง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	✓	-	ไม่ขัดข้อง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	✓	-	ไม่ขัดข้อง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	✓	-	ไม่ขัดข้อง
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	✓	-	ไม่ขัดข้อง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	✓	-	ไม่ขัดข้อง

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์ขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบการเสนอชื่อ ดร. ธเนศ สุจารีกุล เป็นผู้สมัครไทย และ
อนุมัติกระทรวงพาณิชย์ดำเนินการเสนอชื่อบุคคลดังกล่าวต่อองค์กรระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก
รวมถึงดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนผู้สมัครไทยในกระบวนการคัดเลือกสมาชิกอุทธรณ์

๑๐.๒ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศประสานประเทศต่าง ๆ เพื่อ
สนับสนุนผู้สมัครไทยเข้ารับการคัดเลือกเป็นสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ขององค์การการค้าโลก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอความกรุณานำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณาโดยด่วนที่สุดภายในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๕ ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญทรง เตริยาภิรมย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๓๗๐

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๒๕

E-mail kamontipp@moc.go.th